

Rotlle núm. TSJP 29/2020

Procediment Urgent i Preferent núm. 0000115/2020

SENTÈNCIA 12-2020

PARTS:

Apel·lant: Sr. L.D.M.S.

Advocada: Sra. Sandra JIMENEZ GONZALEZ

Apel·lat: MINISTERI FISCAL

COMPOSICIÓ DEL TRIBUNAL:

President: Sr. Yves PICOD

Magistrades: Sra. Marie CONTE

Sra. Fátima RAMÍREZ SOUTO

Andorra la Vella, quinze d'abril de dos mil vint.

En el recurs d'apel·lació interposat contra la sentència de data 17 de març del 2020 dictada per la Batlle en funcions de guàrdia, relatiu al procediment Urgent i Preferent de l'article 41.1 de la Constitució d'Andorra, per una pretesa vulneració dels drets fonamentals a la vida i a la seva protecció. Els components del Tribunal Superior de Justícia expressats al marge s'han constituït per a la vista i decisió, és ponent la **Sra. Fátima RAMÍREZ SOUTO**.

ANTECEDENTS DE FET

I.-RESULTANT: Que la Batlle en funcions de guàrdia dictà sentència de data 17 de març de 2020 amb la següent part dispositiva:

“PRIMER.- *Desestimar la demanda interposada en relació a la vulneració del dret fonamental a la vida i a la seva protecció.*

SEGON.- *Imposar a la part demandant la totalitat de les costes judicials”.*

II.- RESULTANT: que contra l'esmentada sentència interposa recurs d'apel·lació la representació lletrada de L.D.M.S. en el què sol·licita:

- Que es procedeixi a dictar resolució per la qual es revoqui íntegrament la sentència objecte d'impugnació i es declari la vulneració del dret fonamental a la vida i a la seva protecció. Que es procedeixi a adoptar les mesures escaients per reposar els drets fonamentals vulnerats *“i que es segueixen vulnerant dia rere dia mentre es manté al Sr. M. en presó”*, i s'acordi que la seva condemna sigui complerta en el seu domicili amb control monitoritzat

El recurrent exposa que la resolució impugnada ha obviat tots i cadascun dels informes mèdics obrant en autes, que romandre en presó suposa pel Sr. M. un increment de la seva ansietat i estrès, el què suposa un risc per la seva cardiopatia i un increment dels risc vital, *“puix en el cas que ens ocupa la pena de presó pot arribar a comportar pel Sr. M. una pena de mort”*.

III.- RESULTANT: que el Ministeri Fiscal per escrit de data 7 d'abril de 2020 s'oposa al recurs formulat per la representació lletrada de L.D.M.S., considerant que la substanciació d'un eventual procediment urgent i preferent és improcedent i inidoni i *“no es pot pretendre que un batlle, de guàrdia, en format unipersonal, hagi de valorar si la decisió dels Tribunals de Corts i Superior de Justícia són vulneradors de drets fonamentals, decisions que han estat preses de manera col·legiada per magistrats especialitzats en matèria d'execucions de penes”*.

Al·lega el Ministeri Fiscal que la petició de la representació lletrada de M. de substitució de la pena de presó ferma per la d'arrest domiciliari amb control monitoritzat, no compleix els requisits establerts a l'article 210 del Codi de procediment penal, ja que fou condemnat per un delictes contra la salut pública que no permet aquesta substitució i per tant ha de ser denegada.

Pel que respecta a la malaltia de M. considera el Ministeri públic que aquesta és prèvia als seus fets delictius i ja fou avaluada i presa en

consideració tant pel Tribunal de Corts com pel Tribunal Superior de justícia en el moment de dictar sentència i de fixar una pena adequada a la gravetat dels fets i a les seves circumstàncies personals. *“M. coneixia perfectament les conseqüències de la seva malaltia com dels actes criminals que cometia”*.

Interessa el Ministeri Fiscal la desestimació del recurs d'apel·lació interposat i la confirmació íntegra de la resolució impugnada.

IV.- RESULTANT: que per escrit d'al·legacions presentat en data 7 d'abril de 2020, la representació lletrada de L.D.M.S. dona per reproduïdes totes i cadascuna de les manifestacions contingudes en el seu escrit de recurs d'apel·lació formulat contra la sentència de data 17 de març de 2020 dictada per la Batlle en funcions de guàrdia.

FONAMENTS DE DRET

I.-CONSIDERANT: que, coincidint amb el criteri del Ministeri Fiscal, considerem que el procediment instat per la part recurrent no és l'adequat per aconseguir la tutela del dret fonamental a la vida i a la seva protecció, els quals considera vulnerats per la decisió del Tribunal de Corts i d'aquest mateix Tribunal de mantenir la situació de presó de L.D.M.S. malgrat el risc que el seu empresonament suposa per la seva vida.

L'article 41.1 de la Constitució preveu que *“els drets i llibertats reconeguts en els capítols III i IV són tutelats pels tribunals ordinaris per mitjà d'un procediment urgent i preferent regulat per la llei, que, en qualsevol cas, se substanciarà en dues instàncies”*.

Després de la modificació de l'article 6 de la Llei Qualificada de la Justícia, de l'article 15 de la Llei Transitòria de Procediments Judicials i de la introducció dels articles 18 ter i 18 quater de la mateixa llei -reformes operades per les Disposicions Addicionals Tercera i Cinquena de la Llei 24/18 de 18 d'octubre- la tutela pels tribunals ordinaris del drets i llibertats reconeguts en els capítols III i IV de la Constitució, quan la vulneració s'hagi produït en el marc d'un procediment judicial, només es pot aconseguir per la via de l'incident de nul·litat d'actuacions, *el qual es configura com un procediment urgent i preferent amb dues instàncies (TC-2020-15-RE)*.

Així, l'article 6.3 de la Llei Qualificada de la Justícia estableix que *“els drets recollits a l'article 10 de la Constitució i els altres drets i llibertats reconeguts en els capítols III i IV del títol II de la Constitució, la vulneració dels quals s'hagi produït en el marc d'un procés judicial, són tutelats pels tribunals per mitjà de*

l'incident de nul·litat que regula la Llei transitòria de procediments judicials, el qual es configura a aquest efecte com un procediment urgent i preferent.”

En el cas enjudiciat, l'al·legada vulneració del dret fonamental a la vida i a la seva protecció ho hauria estat en el marc del procediment d'execució 00126/19 què dimana de la causa Tribunal de Corts 60000147/18, és a dir, en el marc d'un procés judicial preexistent i, per tant, el procediment urgent i preferent regulat a l'article 15 de la Llei Transitòria de Procediments Judicials és improcedent per a la salvaguarda d'aquells drets, els quals es troben reconeguts en el capítol III del Títol II de la Constitució.

Les decisions suposadament vulnerants del dret a la vida i a la seva protecció del recurrent –aute del Tribunal de Corts de data 26 d'agost del 2019 i aute de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia de data 24 de gener del 2020- van ser dictades en el marc d'un procediment judicial, ja que aquesta condició té el procediment d'execució de la sentència recaiguda en la causa Tribunal de Corts 60000147/18, per la qual es va condemnar al recurrent a la pena de cinc anys de presó ferma, quin compliment en el centre penitenciari es considera que vulnera el dret a la vida del Sr. M.

Tot i que l'execució material de les penes privatives de llibertat estigui encomanada a l'administració penitenciària, el control de dita execució el té el/la batlle o tribunal que ha dictat la sentència i és a aquests òrgans a qui correspon l'adopció de les decisions sobre les incidències del compliment de la pena relatives a la classificació penitenciària – semilibertat, llibertat condicional-, beneficis penitenciaris i permisos de sortida, i les seves decisions es troben subjectes al règim ordinari de recursos i són dictades en el marc d'un procediment que es tramita de conformitat al Codi de Procediment Penal.

La representació lletrada de L.D.M.S. va sol·licitar el compliment de la pena privativa de llibertat en el seu domicili, en el procediment d'execució de la pena de presó a la què va ser condemnat per la sentència dictada pel Tribunal de Corts i confirmada per aquesta Sala, i va ser en el marc d'aquest procediment on es va denegar la seva sol·licitud pels dos mateixos tribunals.

L'al·legada vulneració del dret a la vida que aquesta denegació comportaria, s'hauria produït en el marc d'un procés judicial i, per tant, la via processal adequada per a obtenir la protecció d'aquest dret és la de l'incident de nul·litat d'actuacions, segons l'article 6.3 del mateix text legal, el qual es configura com un procediment urgent i preferent a l'efecte de la tutela pels jutges i tribunals dels drets recollits a l'article 10 de la Constitució

i dels altres drets i llibertats reconeguts en els capítols III i IV del títol II de la Constitució.

El que es tracta d'evitar amb aquest nou sistema és que un/a batlle pugi revisar i/o esmenar decisions del Tribunal de Corts o del Tribunal Superior de Justícia, quan són aquests organismes, precisament, els encarregats de conèixer dels recursos contra les seves decisions.

Precisament per aquest motiu, la Batlle desestima la demanda, en considerar que no pot anar en contra de les resolucions dictades per dos òrgans judicials jeràrquicament superiors.

La inadequació procedimental determina que la demanda del procediment urgent i preferent per la via de l'article 15 de la Llei Transitòria de Procediments Judicials no hauria d'haver estat admesa a tràmit i, per tant, que la causa que en el seu moment hauria de haver estat de no admissió de la demanda, hauria de convertir-se ara en causa de desestimació del recurs de la representació de L.D.M.S.

II.- CONSIDERANT: que, malgrat la inadequació procedimental, donada la naturalesa del dret fonamental quina vulneració s'al·lega no podem deixar de donar resposta a les al·legacions de la part recurrent sobre la vulneració del dret a la vida del recurrent i la pretesa condemna a mort que representa el continuar ingressat en el centre penitenciari.

No és discutit que L.D.M.S. pateix una patologia cardíaca crònica, segons consta acreditat pels informes mèdics. El risc que per la vida suposa patir aquesta malaltia no resulta, en principi, incrementat per la situació d'empresonament. És el trastorn d'ansietat secundari al seu internament en el centre penitenciari el què, segons l'últim informe forense, incrementa el risc vital, perquè li produeix ansietat i estrès, i el manteniment continuat de la simptomatologia ansiosa en un cor patològic incrementa el risc de patir arítmies cardíques, les quals podrien provocar accidents vasculars, com la ruptura de l'aneurisma ventricular, angines o infarts aguts de miocardi.

És per això, que la metgessa forense conclou en el seu informe que mantenir l'actual estat d'empresonament del Sr. M. suposa un increment del risc vital i considera, en el mateix sentit que tots els especialistes que l'han tractat, que no és recomanable mantenir la situació d'empresonament.

Com ja vam dir en el nostre aute de data 24 de gener del 2020, la legislació andorrana no contempla per raons humanitàries, com si fan les

d'altres països veïns, una solució alternativa al compliment de la pena a la presó pels malalts terminals o pels que pateixin malalties molt greus, quan l'empresonament pugui posar en perill la seva vida sempre que no hi hagi risc de tornar a delinquir.

El Batlles i Tribunals ens trobem vinculats al compliment de la Llei i com el Sr. M. no compleix els requisits per accedir a la substitució de la pena de presó que li resta per complir per l'arrest domiciliari, ni a la semillibertat ni tampoc a la llibertat condicional, és per això que vam dir que no podíem acordar l'arrest domiciliari del Sr. M. malgrat la situació en què es trobava.

Però és que, a més, com diu el Ministeri Fiscal en el seu escrit d'al·legacions, les patologies físiques del Sr. M. eren prèvies a l'inici de la seva activitat delictiva, la qual ha estat continuada en el temps i ha anat incrementant la seva gravetat, començant per dos delictes menors de violència en l'àmbit domèstic, per a continuar amb un delicte major de lesions doloses que han requerit tractament mèdic posterior a la primera assistència, un delicte major de furt, i per acabar amb el delicte major de tràfic de drogues pel què va ser condemnat a la pena de cinc anys de presó què està complint.

La trajectòria delictiva del Sr. M. no permet, en principi, efectuar un pronòstic positiu respecte a la seva perillositat criminal pel cas de poder accedir a algunes de les modalitats atenuades de compliment de la resta de la seva condemna.

III.- CONSIDERANT: que el manteniment de l'empresonament del Sr. M., en contra del criteri de la part recurrent, no considerem que vulneri el dret a la seva vida ni molt menys suposi una condemna a la pena de mort, apreciació que només es pot entendre realitzada per la lletrada recurrent des de l'apassionament en la defensa dels interessos del Sr. M., raó per la qual no considerem que s'hagi de posar aquest fet en coneixement del seu col·legi professional com demana el Ministeri Fiscal.

L'estat de salut del Sr. M. en desembre del 2019, quan es va emetre l'informe forense, no era incompatible amb la vida, doncs no havia un risc imminent de mort ni la seva producció es presentava com un fet segur de no procedir-se a la seva excarceració, contemplant-se només com una possibilitat l'augment del risc vital en cas de mantenir-se de forma continuada en el temps la simptomatologia ansiosa.

No s'ha al·legat per la part recurrent un empitjorament de l'estat de salut del Sr. M. en els mesos que han transcorregut des de l'últim informe

mèdic del què tenim coneixement; l'intern rep al centre penitenciari tractament per a les seves patologies físiques i psíquiques i, en concret, pel seu trastorn ansiós rep tractament farmacològic què està dirigit a rebaixar la simptomatologia ansiosa i, en conseqüència, a reduir o eliminar la seva possible influència en la seva patologia cardíaca; i, finalment, és evident que el Sr. M. té assegurada una vigilància de la seva salut i el tractament de qualsevol complicació que es pogués detectar.

No s'ha produït la denunciada vulneració del dret a la vida i a la seva protecció i el recurs, per tant, ha de ser desestimat.

IV.-CONSIDERANT: que malgrat la desestimació del recurs, per l'especial naturalesa dels drets fonamentals quina protecció es demanda considerem que les costes del procediment han de ser declarades d'ofici.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

DECISIÓN

La Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, en nom del poble andorrà, decideix:

1.- Desestimar el recurs interposat per la representació lletrada de L.D.M.S.

2.- Confirmar la sentència dictada per la Batlle en funcions de guàrdia en el Procediment Urgent i Preferent núm. 0000115/2020.

3.- Declarar d'ofici les costes causades pel recurs.

Aquesta sentència és ferma i executiva.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.